

ÎNCHEIERE

12 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Galina Stratulat
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Gheorghe Străisteanu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Comisariatul de Poliție, ziarul „Timpul”, „Ziarul de Gardă” „Moldova Suverană”, „Комсомольская правда”, „Аргументы и факты” cu privire la dezmințirea informației defăimătoare și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013, prin care a fost respins apelul declarat de către Străisteanu Gheorghe și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 21 ianuarie 2013, prin care acțiunea a fost respinsă,

constată:

La 01 septembrie 2009 Străisteanu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Comisariatul de Poliție, ziarul „Timpul”, „Ziarul de Gardă” „Moldova Suverană”, „Комсомольская правда”, „Аргументы и факты” cu privire la dezmințirea informației defăimătoare și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 20 iulie 2005 colaboratorii Poliției Rutiere l-au oprit la ieșire din or. Durlești, mun. Chișinău pentru a verifica permisul de conducere și actele pe automobil, iar ofițerii Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău-Valeriu Cașcaval, Ion Palii și Anatol Ivanov, în prezența sa, au pus pe scaunul din dreapta șoferului în automobilul de modelul Opel-Vectra care îi aparținea, trei cartușe de pistol automat „Calașnicov” și câteva grame de semințe de cânepă, apoi l-au trântit la pământ cu capul de asfalt, l-au legat cu mâinile la spate și l-au urcat cu

forța în alt automobil și l-au escortat în Comisariatul General de Poliție, unde a fost informat despre săvârșirea mai multor furturi din mașini.

Susține reclamantul că de către Serviciul de presă a Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău a fost publicat un comunicat de presă în care a indicat că în urma investigațiilor operative, efectuate de către angajații poliției criminale a Comisariatului General de Poliție, la 20 iulie 2005, în flagrant, a fost reținută o grupare criminală, care practica furturile din automobile prin „metoda moscovită”. Reținuții: locuitorul s. Țigănești, r-1 Strășeni pe nume Străisteanu Gheorghe în vârstă de 51 ani și băștinașul or. Călărași Viorel Agachi, anterior judecat, în vârstă de 31 ani, au fost documentați pe parcursul a mai multor luni. După cum a relatat unul din reținuți, gentuțele și documentația furată erau aruncate, iar mii și alte bunuri materiale dobândite erau împărțite egal între complici, la comunicatul de presă fiind atașate două poze cu dânsul și Viorel Agachi. Mass-media din Moldova au reiterat acest comunicat în aceeași zi.

Mai menționează, că prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 01 februarie 2007 a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.195 alin.(2) Cod Penal RM - infracțiune deosebit de gravă.

Invocă că la 05 iulie 2007 Procuratura Generală a emis un comunicat de presă în care a indicat că, la 11 ani de închisoare de către Judecătoria Buiucani, mun. Chisinau a fost condamnat Străisteanu Gheorghe pentru însușirea bunurilor altor persoane în proporții deosebit de mari printr-o înțelegere criminală cu Viorel Agachi, în baza unor planuri criminale bine organizate în perioada 23 februarie 2005-29 iunie 2005 au sustras pe ascuns bunuri altor persoane în sumă totală de 155370,57 lei prin spargerea de automobile private.

Susține că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2010 a fost achitat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(5), art. 195 alin.(2) Cod Penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de el, iar la 04 iulie 2011 Curtea Supreme de Justiție a emis o decizie irevocabilă prin care a fost achitat, și anume peste 5 ani 11 luni de la data arestării sale.

Consideră că în urma acțiunilor vădit ilicite ale procurorilor și instanțelor judecătorești, a fost condamnat și deținut în stare de arest ilegal.

Invocă că în urma arestării, condamnării i s-a agravat starea sănătății, prin acțiunile ilegale ale procurorilor, instanțelor judecătorești și a administrației Penitenciarului-13 a fost supus presiunii, hărțuiei, șantajului, amenințării, fiind lipsit de toate drepturile prevăzute de legislația națională și fiindu-i pusă în pericol viața și sănătatea.

Menționează că după emiterea de către instanța de recurs a deciziei irevocabile, s-a adresat cu cererea prealabilă la data de 07 iulie 2011 către Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne, solicitând emiterea unui comunicat de presă analogic celui din data de 25 iulie 2005 și 05 iulie 2007, prin care să dezmințe informația despre învinuirea sa și să aducă scuze oficiale, însă Ministerul Afacerilor Interne a expediat cererea pentru examinare Comisariatului General de Poliție, care i-a refuzat în admiterea cererii prelabile, explicându-i dreptul de a se adresa în instanța de judecată.

Ulterior a adresat o cerere prealabilă către Ministerul Afacerilor Interne și Procuraturii Generale, la care Ministerul Afacerilor Interne îl informează că refuză în

satisfacția cererii prealabile, pe motivul omiterii termenului de prescripție, iar Procuratura Generală repetat expediază cererea prealabilă pentru examinare Procuraturii mun. Chișinău, în pofida faptului că comunicatul de presă a fost emis și publicat de către Procuratura Generală.

Mai indică că la 01 septembrie 2011 a expediat cerere prealabilă către: TV Moldova. TV- ORT, TV-7, TV-NIT, PRO-TV, Русское радио, Antena-C, Radio Moldova, Ziarul „Timpul”, Ziarul „Flux”. „Ziarul de Gardă”, „Moldova Suverană”, „Комсомольская правда”, Ziarul „Время” și „Аргументы и факты”, prin care a solicitat să dezmință informația defăimătoare difuzată și publicată în privința sa în aceleași emisiuni de știri, pe aceleași pagini ale ziarului și în același volum.

Solicită reclamantul încasarea din contul Ministerului Finanțelor al RM a prejudiciului material în sumă de 436201 lei și a prejudiciului moral în sumă de 2450000 lei, cauzat prin acțiunile ilicite ale procurorilor și instanțelor judecătorești; obligarea Procuraturii Generale, Ministerului Afacerilor Interne și Comisariatului General de Poliție să emită un comunicat de presă analogic celui din data de 25 iulie 2005 și 04 iulie 2007, prin care să dezmință informația defăimătoare răspândită în privința sa, să prezinte scuzele oficiale în formă scrisă, să difuzeze scuzele oficiale prin aceleași mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea și condamnarea sa; a obliga pârâții: TV Moldova, TY-ORT, TV-7. TV-NIT, PRO-TV, Русское радио, Antena-C, Radio Moldova, Ziarul „Комсомольская правда”, Ziarul „Время”, „Аргументы и факты” „Timpul”, Ziarul „Flux” „Ziarul de Gardă”, „Moldova Suverană” să dezmință informația defăimătoare răspândită în privința sa, prin aceleași mijloace de informare în masă, în aceleași emisiuni de știri, pe aceleași pagini ale ziarului și în același volum, a încasa în beneficiul său prejudiciul moral cauzat prin răspândirea informației defăimătoare în urma cărora a suferit psihic și fizic enorm, din contul: Ziarului „Комсомольская правда”- 670000 lei , Ziarului „Время”- 400000 lei, Ziarului „Аргументы и факты” - 200000 lei, Ziarului „Moldova Suverană” - 200 000 lei, Ziarului „Timpul”- 350000 lei, „Ziarului de Gardă” - 600000 lei , TV-Moldova 250000 lei, Radio Moldova - 150 000 lei, TV-NIT - 200000 lei, Русское радио - 150 000 lei, Ministerului Afacerilor Interne - 500 000 lei, Comisariatul General de Poliție -500 000 lei.

Ulterior, reclamantul prin cerere scrisă și-a modificat pretențiile din acțiune, solicitând încasarea din contul pârâților în beneficiul său prejudiciul moral cauzat prin răspândirea informației defăimătoare, și anume: ziarului „Комсомольская правда”- 670000 lei, „Аргументы и факты”- 200000 lei, ziarului „Moldova Suverană” - 200000 lei, ziarului „Timpul” - 350000 lei, ziarului de Gardă - 600000 lei, TV-Moldova - 250000 lei, Radio Moldova - 150000 lei, TV NIT - 200 000 lei, Русское радио -150000 lei, Ministerului Afacerilor Interne - 500000lei, Comisariatul General de Poliție -500 000 lei, Procuratura Generală - 700 000 lei, din contul Ministerului Finanțelor conform prevederilor art. 63 al Legii cu privire la procuratură.

A mai solicitat de a obliga Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne și Comisariatul General de Poliție să emită un comunicat de presă analogic celui din data de 25 iulie 2005 și 04 iulie 2007, prin care să dezmință informația defăimătoare răspândită în privința sa, să difuzeze scuzele oficiale prin aceleași mijloace de

informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea și condamnarea sa și a obliga pârâții: TV Moldova, TV-ORT, TV-7, TV-NIT, PRO-TV. Русское радио, Antena-C, Radio Moldova, Ziarul „Timpul”, „Ziarul de Gardă”, „Moldova Suverană”, „Комсомольская правда”, și „Аргументы и факты” să dezmință informația defăimătoare răspândită în privința sa prin aceleași mijloace de informare în masă, în aceleași emisiuni de știri, pe aceleași pagini ale ziarului și în același volum.

La data de 12 iulie 2012, Străisteanu Gheorghe a depus cerere, în care a indicat că renunță la pretențiile înaintate împotriva TV Moldova, TV-ORT, PRO-TV, TV-7, TV-NIT, Radio Moldova, Radio-Antena C, Radio „Toli Disc” SRL privind dezmințirea informației defăimătoare și încasarea prejudiciului moral, din lipsa de probe.

Prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 05 septembrie 2011 pretenția lui Străisteanu Gheorghe împotriva Ministerului Finanțelor, Procuraturii Generale, Ministerului Afacerilor Interne, Comisariatului General de Poliție, TV-Moldova, ORT- TV, TV-7, PRO-TV, TV-NIT, Radio Moldova, Radio-Antena C, „Russkoe Radio”, Ziarului „Timpul”, Ziarului „Flux”, „Ziarul de Gardă”, „Moldova Suverană”, „Комсомольская правда”, „Аргументы и факты” și Ziarului „Vremea” cu privire la obligarea pârâților de a dezminți informațiile defăimătoare privitoare la personalitatea sa și încasarea prejudiciului moral a fost separată într-un proces aparte.

Prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2013 a fost admis renunțul reclamantului Străisteanu Gheorghe la capătul de cerere înaintat împotriva TV Moldova, TV-ORT, PRO-TV, TV-7, TV-NIT, Radio Moldova, Radio-Antena C, Radio „Toli Disc” SRL privind dezmințirea informației defăimătoare și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătorie Râșcani mun. Chișinău din 21 ianuarie 2013 acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, fiind încasat din contul lui Gheorghe Străisteanu în beneficiul statului suma de 9150 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013 a fost respins apelul declarat de către Străisteanu Gheorghe și menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea concluziilor sale instanțele referindu-se la prevederile art. 15 alin.(2) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 privind libertatea de exprimare, care prevede că cererea prealabilă se depune în termen de 20 zile din data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare, au constatat că Gheorghe Străisteanu a expediat cererea prealabilă în adresa pârâtului la data de 20 septembrie 2011, adică la 20 de zile după depunerea acțiunii în judecată.

În același context instanțele de judecată au respins susținerile reclamantului cu precum că a făcut cunoștință cu articolul pretins defăimător la 08 august 2011, prezentînd în acest sens și un certificat eliberat de Biblioteca Națională, deoarece ultimul a fost achitat și eliberat de sub arest la data de 08 iulie 2010, conform deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2010, avînd posibilitatea reală de a se adresa în instanță de judecată privind apărarea dreptului pretins în temeiul Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 privind libertatea de exprimare.

La 27 mai 2013 Strășteanu Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu transmiterea pricinii la rejudecare în instanța de fond sau de apel.

În motivarea recursului invocă dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând a fi neîntemeiată, emisă cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Susține că judecătorul primei instanțe doar peste 1 și 5 luni a constatat tardivitatea depunerii acțiunii, însă nu a luat în considerație că dânsul a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului, după ce a făcut cunoștință cu articolele defăimătoare publicate, iar cu acestea a făcut cunoștință doar la 08 august 2011.

Insistă că omiterea termenului de prescripție se datorează faptului că după eliberarea sa din detenție, la 13 iulie 2010 a fost internat în spital în stare gravă, fiind în imposibilitate de a face cunoștință cu materialele publicate, certificatele medicale în acest sens, fiind anexate la materialele cauzei.

Menționează că a făcut cunoștință cu materialele publicate abia la 08 august 2011, iar cererea prealabilă a depus-o la 26 august 201, astfel în interiorul termenului de prescripție.

Întru susținerea pretențiilor sale mai invocă și jurisprudența Curții Supreme de Justiție și a Curții de Apel Chișinău.

Mai insistă și asupra netemeinicii încasării taxei de stat din contul său în beneficiul statului în mărime de 9150 lei, mai mult că în cererea de apel a indicat că 3% taxa de stat din suma de 265000 lei, suma solicitată de el cu titlu de prejudiciul moral, constituie 7950 lei, însă instanța de apel nu s-a expus nici asupra acestui fapt.

Consideră că prin nerespectarea legislației naționale, respingerea pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, i-a fost încălcat grav dreptul la un proces echitabil, asigurat prin art.6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Străisteanu Gheorghe nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Străisteanu Gheorghe asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Străisteanu Gheorghe ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul lui Străisteanu Gheorghe se consideră inadmisibil.
Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Galina Stratulat

Tamara Chișca-Doneva